

ZIDOV

GLASILO ZA PITANJA ŽIDOVSTVA

UPRAVA I UREDNIŠTVO: ZAGREB
ILICA BROJ 31, III. KAT

IZLAZI SVAKOG PETKA
RUKOPISI SE NE VRACAJU

PRETPLATA: GOD. 100 D. POLUGOD. 50. D.
ČETVRTGOD. 25 D. POJEDINI BROJ 2. D.

Apel Egzekutive za Šekel.

Svim cijonističkim zemaljskim Savezima i zasebnim federacijama.

Egzekutiva upravlja na Vas ovaj apel,
koji izvolite saopćiti svim mjesnim orga-
nizacijama i društvima.

Sumislenici!

I opet Vas pozivamo, vršeći dužnost našu, da svom snagom prinele uz šekelsku akciju. To je ujedno parola, za novo i intenzivno jačanje autoriteta Cijonističke Organizacije, Kongresa i njegovih organa.

Opseg i važnost zadaća Cijonističke Organizacije nijesu se nikako umanjili. Ona je nosilac cijoničkog idealja i glasnik nacionalnoga jedinstva židovskog naroda. Ona je glas, koji budi usnule u svim zemljama, pa im dovodi u svijest njihovu židovsku narodnost. Ona je tvorac i zastupnik ideje o preporodu u njegovoj historičkoj domaji. Ona gaji i gradi novu Palestinu, ona često govori u ime svega židovskog naroda i radi za njegov cilj, koji je ponovna izgradnja i podizanje nacionalnoga života.

Hoćemo, da nam organizacija vrši svoj rad dostoјno i uspješno. Hoćemo, da u nje bude jak autoritet, da bude široka i snažna svojom propagandom i da sjedini sav probudjeni židovski narod.

Ovu volju stavljamo u naš apel za šekel. Šekel je simbol cijonističkoga uvjerenja. On svjedoči da pojedinac cijonista postaje svjesnim svoga osjećaja odgovornosti prema cjelini. **ON JE TEMELJ, NA KOJEM JE SAGRADJENA NAŠA ORGANIZACIJA.**

Jačajte i podižite ovaj temelj, učinite ga takovim, te će moći obuhvatiti sve! Ne dajte da se skuči u uzanu platformu, na kojoj će moći da bude tek jedan dio našega naroda. Uvedite samosvjestan židovski narod u redove Cijonističke Organizacije, unesite ih time, što će oni, koji su dosad stajali podaleko od nas, kupiti šekel.

Primiće se XIV. kongres. Dužnosti, koje nam je stavio palestinski mandał, prihvatio je službeno XIII. kongres. Cijonistička Organizacija vrši zasada funkcije Jewish Agency. Ona će na XIV. kongresu referirati o radu za posljednjih dviju godina ukoliko se taj rad proteže na izgradnju Palestine i na političko djelovanje, a mi smo uvjereni, da će taj izvještaj ojačati naš prestiž i podići naš pološaj u židovskom svijetu.

Pa da i apstrahiramo naša djela u Palestinu i naš politički trud, opet će cijonistička organizacija kao takova, zastupnica židovskog naroda, što si gradi domaju u Palestinu, morati da odgovara na ova pitanja: Zastupate li Vi zaista cjelinu probudjenog i samosvjesnog židovskog naroda?

Naša pozicija i naša budućnost kao skupine, koja čini Cijonističku Organizaciju, uvelike ovisi o snazi, kojom svjedočimo našu sposobnost, da zastupamo židovski narod.

Cijonistički Savezi i vodje cijonističkih organizacija pozivaju se, da posvjedoče, te su svjesni svoje velike zadaće i da to dokažu time, što će ne gubeći vremena odmah započeti uspješnu propagandu, da u naše redove dovedu sve one Židove, što sa simpatijama prate i promatraju našu stvar, ali nam se nijesu priključili.

Svaki zemaljski Savez, sve federacije, sva društva i svaki samosvjesni cijonista neka se do kraja šekelske godine svom snagom, sposobnošću i entuzijazmom prihvate posla, da uberu što više šekalim. Neka aparat Vašega Saveza odmah počne ovim djelovanjem.

Ovo je djelo, na koje Vas pozivamo.

Brzim napredovanjem stičemo simpatije onih osoba i grupa, koje su nekoć indiferentno ili protivnički stajale prema palestinskoj ideji. Primiće se čas, kad će i oni moći da stupe u neposrednu vezu sa našom organizacijom. Snaga naše pozicije u Palestinu, dobro ime, koje svagdje stekoše cijonistički fondovi i cijonističke institucije, jak interes za Palestinu, što se svagdje probudio, sve nam to može da ojača uvjerenje, da je došao čas, kad se na svim frontama mora da poduzme posljedna ofenziva, da se svlada otpor protiv organizovanja i da se numerička snaga naše organizacije dovede u sklad s našim položajem u židovstvu.

Svi treba da imale na umu, da je šekelska akcija prvi i najvažniji preduvjet za trajnu izgradnju jakog cijonističkog pokreta.

Prije svega treba uplatiti šekel, zatim kooperirati u izgradnji Palestine, a onda preuzeći trajne odgovornosti unutar Cijonističke Organizacije aktivnim pripadništvom cijonističkim zemaljskim savezima i suradnjom u mjesnim organizacijama; to je graduiran put razvjeta, kojim bi trebao svaki Židov da ide.

Računamo na Vašu ozbiljnu saradnju u šekelskoj kampanji za godinu 5.685.

London—New-York, u februaru 1925.

Egzekutiva Svjetske Cijonističke Organizacije

Louis Lipsky v. r.

Principi i metode. — Riječi i djela.

II.

Ekonomski i socijalni problemi uopće, a u Palestini napose, tako su teški i komplikovani, da za njihovo razumijevanje ne dostaže ni najbolja teoretska škola, ako čovjek po svome vlastitom iskustvu nije dozreo za njihovo razumijevanje. Teorija može čovjeku pomoći, da proces razrjevanja bude brži. Nu teorija sama, bez prakse, bez iskustva, ne može nikada donijeti potpunu zrelost za ono, što Nijemac zove: das wirtschaftliche Denken. Obrnuto, iskustvo čovjeka poučava i čini zrelim za razumijevanje gospodarskih problema i onda, ako nema pojma o teoriji iako je analfabetom u bukvalnom smislu riječi. Za sticanje iskustva potreban je izvjetan razvitak doživljavanja kroz godine. Zato sam rekao, da sumnjam, te bi omladina te probleme mogla potpuno shvatiti. Već zato, a još više radi svojega položaja u društvu, omladina nije zvana, da te probleme riješava. Omladina treba da te pojave prati, da te probleme študira. Ali ne treba da se u njih pača. **Ne treba da bude partajom u tim problemima.** Ne smije da postane oruđjem, kojim upravljaju njih daleki i nepoznati faktori, koji ne moraju, pa i nemaju uvijek, one čiste namjere, kojima omladina hoće da posluži.

Ne mogu da si rastumačim drugačije, no psihozom i »zarazom«, te su naši Hitahdutovci frakcijski već tako čvrsto opredijeljeni, da ih u tome nije pokolebal a niti silno napadna pojava: dr. Avr. Rosenberg, Hugo Zaloscer i Jeshuda Altmann otišli su u zemlju otaca sa jednom ideologijom, koja ne zaostaje ni za najortodoxnijim ljevičarstvom. Oni danas nijesu ljevičari! Zašto? Zar su preko noći prebacili, iznevjerili. Bit će, da imadu jakih razloga, te čine, predbežno prividno, koncesiju »buržujskom« klacijonizmu! Ti su razlozi našim Hitahdutovcima donekle poznati, barem toliko, te bi oni morali posumnjati, da su Hitahdut ili ma koja frakcija rekli zadnju riječ i našli konačno rješenje za probleme izgradnje židovske narodne domaje. Ali oni preko te napadne pojave vrlo lako prelaze. Našli su formulu, tumačenje: »Zaraženi su!« Zaraženi su oni, koji su dolje otišli puni idealja i volje, da tamo rade na izgradnji domaje. Zaraženi smo mi ovdje, koji vjerujemo njima, našim ljudima, koje poznajemo, koji vjerujemo pouzdanim informacijama, činjenicama i faktima. A nijesu zaraženi, nego gledaju bistro i ispravno naši Hitahdutovci, koji svoje znanje i nazore crpu iz knjiga i novina, od ljudi i krugova, koje oni i ne poznaju!

Mogao bih iz dosadašnjih izjava naših Hitahdutovaca navesti svu silu primjera za njihovo posve krivo gledanje na te probleme. Mislim, da će dosada izneseni navodi g. Huge Zaloszera i moji ipak dobjati, da sklonu naše Hitahdutovce, da svoje gledište revidiraju. Ako u njih bude dobre volje za objektivno ispitivanje problema, oni će moje daljnje, vrlo letimične i nepotpune izvode ispravno ocijeniti.

Sadašnja naša diskusija imade svoj izvor u Cvićevom članku »Zeleni i modri

šekel«, gdje je on u stvari vrlo oštros, nepravedno i strančarski napao klacijonizam u korist zelenoga šekela. Pri tome je krivo prikazao ideologiju klacijonizma i situaciju u zemlji. Polazi sa stajališta, da se danas vodi oštra borba o princip respektovanja narodnoga rada i socijalne pravednosti. To ne stoji. Ta se borba ne vodi, jer nema nikoga, protiv koga bi se mogla voditi. Jer taj princip nijesu postavili, patentirali i monopolizovali ljevičari, pa ni Hitahdut, nego taj princip spada među temeljne zasade cijonizma uopće. Ako je program Hitahduta — prema Cviju: da iz ekonomskih razloga traži organizirano gospodarstvo mjesto dosadašnje anarhije u narodnoj ekonomiji, golemi pokušaj produktivacije židovskog naroda, — a ja dodajem — židovske zemlje i židovskog čovjeka, — onda treba konstatovati, da je i to program cijonizma od prvoga dana, cijonizma bez sufiksa i prefiksa.

III.

U programu se dakle ne razlikuje. Cvi pripisuje još prejakom uticaju ljevičarskih ideja, da se nijedna struja ne usudjuje, da na barjak ispiše, da je protiv narodne kolonizacije. Ja vidim mnogo jednostavniji ali dovoljan razlog u tome, što cijonizam naprosto isključuje protivnost prema principu narodnoga rada, jer je taj princip jedan od najglavnijih stupova, na kojima stoji cijonizam.

Da li se razlikujemo u metodama, u izvedbi?

Cvi veli: »Ima i takvih cijonista, koji čitav cijonizam uzimaju u svoju korist, koji spekuliraju zemljistem i ljudima, koji traže pomoć cijonističke organizacije, kako bi se etabrirali, da onda nastave svoj galutski posao: živjeti od tujde muke...«

»Ima i takovih!« Dakle još ne mnogo, još pojedinaca, još nije ni pravilo, ni opasnost. Ali ja velim, da ih nema samo, gdje ih Cvi misli naći: kod klacijonista. Imo pojedinih, koji bi htjeli iskoristiti cijonizam. Nu ne uspijeva im, oni ne dobivaju nijedne pare. A što pokusavaju, nema veze sa klacijonizmom. Oni, kao pojedinci, kao slabi, grijesni ljudi pokušavaju naći ličnih koristi od cijonizma.

Ali na drugoj strani, kod organizovanoga radništva, imade pokušaja, i to ne pojedinačnih, nego upravo sistematskih i simptomatičnih, da se cijeli cijonizam monopolizuje u vlastitu korist. A ti pokušaji uspijevaju, — vodilo bi predaleko, da navedem razloge toga uspjeha. A uspijevaju na štetu dobro shvaćenih interesa cjelokupnosti i zajednice, izgradnje narodne domaje i — samoga radništva, à la longue.

To se nastojanje očituje u dva pravca. Pozitivno: jer radništvo traži sve koristi i mogućnosti, i zemlju i novac, za sebe i to isključivo za sebe. I ne za sve radnike, nego samo za organizovane. Neorganizovani se radnici progone bezobzirno, pa bili oni inače ma kako vrijedni elementi. Negativno: jer se onemogućuje i isključuje svako nastojanje, koje nije po receptu i u korist organizovanoga radništva. Ja ne identificujem Hitahdut i palestinsko radništvo.

Ja čak dopuštam, da ni vodstvo palestinsko radništva nije protiv svake privatne inicijative. Ali samo u teoriji. U praksi proglašuje se svaka privatna inicijativa »pokvarenim i štetnim uticajem privatnog kapitala« i pod tom firmom se ona onda pobija. Badava privatni poduzetnik daje dokaza, da radi i bolje i jeftinije od Histadrut Haovdim i drugih »komuna«, da plaća do 25% više nadnica nego organizacija, da te nadnica plaća tačno, da radnicima daje robu bolju i jeftiniju, nego Mašbir, da svojim dobavnim obvezama udovoljuje tačno, da ne traži ni preduvjeta, ni subvencija; badava se koncepira Histadrut — kod ofertalnih licitacija — 5 do 25% više cijena nego privatniku: Histadrut ne miruje, doklegod ne onemogući privatniku svaki uspjeh. Oduzima mu se i odvraća radnike, organizuje strajkove itd. Privatnik tako mora propasti. Propada mu uloženi kapital, propada mu uredjaj, propada on sa svojom obitelji, zatvara se jedna poslovница, koja je davala dobre zarade izvjesnom broju radnika, nestaje radione, koja je udovoljavala jednoj potrebi i ispunjavala jednu prazninu. Histadrut Haovdim traži za sebe, sasvim otvoreno, monopol na sve radnje i dobave, bez utakmice! Nebrojni se konflikti otuda radaju dnevne, silne se štete nanosi našim institucijama, sasvim radnicima i izgradnji domaje, netragom propadaju ogromni kapitali, da budu zastrašnjelim primjerom drugima, koji bi još imali volje i smjelosti, da nešto investiraju u zemlju.

Zar je to princip narodnoga rada i narodne kolonizacije? Ima li koga, te bi vjerovao, da se tako može riješiti najteži kolonizacioni problem? Doista: »Svaki je izraz preblag da žigoše, što se dolje zbiva! Šta pomažu lijepe riječi, lijepi principi i programi, kraj takovih metoda i takovih djela?

Pitat ćete: pa zar su vodje palestinskih radništva slijepi, da toga ne vide i ne razumiju? Jesu, slijepi su, neki doista još iz ideoloških razloga, drugi iz krutog egoizma! Vodje su zarobljenici svojih organizacija, a ovi su zarobljenici svojih vodja, jedan klin tjeera drugi, sve više u ekstrem.

Klacijoniste to vide. Uvidjaju, da su to predugo trpili, predugo i aktivno i pasivno podupirali. Njihova je dužnost sada, da svim silama kola izvuku iz giba. Njihova je zadaća, da spasu cijonizam i izgradnju Erec Jisraela od ekstrema, nastrasti i nepravednosti, da obrane princip narodnoga rada od onih, koji ga hoće monopolizovati isključivo u svoju korist. (Mislim, da naši Hitahdutovci više neće ponoviti jeftinu dosjetku, makar im u tome sekundirao i naš mjerodavni ideolog, da »srednja linija uopće nije nikakova linija« i da je »klacijonizam prema unutra neodređeni cijonizam.«) Klacijonisti su dužni, da uspostave u punoj čistoći one temeljne principe: narodnoga rada, nacionalne kolonizacije, socijalne pravde, produktivacije čovjeka, naroda i zemlje, na kojima cijonizam bazira od prvih početaka; principe, koje frakcije sada programski svoštavaju za sebe, ali ih u životu potkapa organizatorno palestinsko radništvo.

U tome treba da nas podupru i naši Hitahdutovci. Njihovi se vodje ne smiju sami varati, da »Hapoel Hacair Jugoslavije stoji unutar zemaljske organizacije«. Ako uzmim zeleni šekel, oni istupaju iz naše klacijonističke zemaljske organizacije, oni ne će zajedno s nama birati za kongres, a njihovi će delegati, valjda, biti protimbi s našim delegatima. Dosele je omladina raspačavala kod nas najveći dio šekalima. Sada će ta omladina, po uputama svoga vodstva, raditi za zeleni šekel. Može joj uspjeti, da dobije mnogo više šekela, nego plavi, jer mnogi klacijonisti, možda, ne će opaziti i znati, da imade plavi i zeleni šekel i koja je razlika. Može dakle da bude, da će kod nas biti više zelenih nego modrih šekela, a svakako mnogo više zelenih šekela, nego bi ih bilo, kad bi svaki klacijonista znao, o čemu se radi. Može to isto da se dogodi ne samo kod nas, nego i u drugim zemaljskim organizacijama. Hitahdut može eventualno doći kao majoritet ili kao vrlo jaka i odlučna frakcija na kongres. Bila bi to silna pobjeda frakcije. Nu da li bi bila i pobjeda cijonizma?

Izgradnja Erec Jisraela iziskuje ogromnih svota. Privatna inicijativa i privatni kapitali mogli bi tu zadaću provesti. Sami, bez cijonističke organizacije, bez Jewish Agency, bez Keren Hajesoda i bez Keren Kajemeta! Ali privatni kapital neće da ide onamo i da gradi, ako cijonistička organizacija postepeno ne stvori u zemlji pozicije, koje, pravom, smatra preduvjetom i koje su najjači stimulans za angažiranje privatnog kapitala. Naši fondovi nikada ne mogu izgraditi zemlju sami bez privatnog kapitala. Oni ne mogu ni u tempu, ni u opsegu dostići one ogromne svote, koje su potrebne. (Pustam na stranu pitanje, da li bi naši fondovi — pa da su i dovoljno veliki — zadaću mogli uspješno riješiti sami, bez privatne inicijative.) Privatna inicijativa, bez naših fondova, mogla bi, teoretski, izgraditi zemlju. Ali sumnjam veoma, da bi to bila židovska narodna domaćina. Trebaju nam dakle, brzo, veliki i jaki fondovi. Dobit ćemo ih, ako bude puno, vrlo puno povjerenja u jedinstvo, u rad i upotrebu tih fondova i povjerenja u ljude, koji će te fondove sabirati, voditi i trošiti. To se povjerenje ne stiče teoretskim, ideološkim raspravama. To nije sudbeni proces, gdje vrijedi sjajna retorika i sposobnost uticanja na suca. To se povjerenje stiče samo praksom, radom, postepeno, mučno. To je povjerenje, kredit, nešto vrlo osjetljivo, vrlo se lako i brzo izgubi i teško se natrag dobije, ako se jednom izgubi. Povjerenje, što ga mi tražimo, još je mnogo osjetljivije, nego trgovacki kredit. Jer mi novac tražimo, prividno, za badava, bez kamata, u nepovrat, bez garancija, bez protučinidbi. Vjeruje li netko, da će široke mase, da će američki Jevreji, koji dolaze u obzir kao prinosnici naših fondova, čitati dubokoumne socijološke i narodno-ekonomiske teorije i rasprave o kolonizacionim problemima Erec Jisraela? Da će davati novaca, često, mnogo i dosta, ako neće biti potpuno uvjereni, da se Erec Israel gradi solidno, pametno, ekonomski? Da će imati povjerenja, ako će vidjeti, da jedna klasa hoće da svojata za sebe sve ko-

risti od investicija, koje drugi daju, da ta klasa ostalim Jevrejima ne priznaje uopće pravo rada u Erec Jisraelu, pravo, koje danas još imaju u tolikim zemljama galutu? Ako bude pojava, koje bi moglo temeljito pokolebiti povjerenje naših mase u solidnost izgradnje Erec Jisraela, u solidnost naših fondova i naših ljudi, onda će se i darovatelji i privatna inicijativa naprosto povući. Bez debate i bez buke. Privatni kapital potražiti će liniju manjega otpora, gdje imade manje teškoća i više šansa. A darovatelji uštedit će znatne svote, koje neće da bacaju u bure bez dna, gdje se ne gazduje onako, kako bi, po njihovome mnjenju — oni mogu imati i pogrešno mnjenje — trebalo raditi.

Tko smije razvitak izgradnje Erec Jisraela izvrgnuti toj pogibelji? Radi »principa«! U vrijeme, kada je većina Kongresa zaključila, u velikoj mjeri u sporazumu sa ljevičarima, da se proširi Jewish Agency sa necijonističkim elementima uz napuštanje mnogih, mislili smo, fundamentalnih cijonističkih principa! Treba prije svega, dati svakoj židovskoj inicijativi i sili — moralnoj i materijalnoj — mogućnost, da radi u Erec Jisraelu i pomogne izgradnju židovske narodne domaće. Nije stvar naša, naše generacije, nas, ovdje u galutu, pa ni onih onđe dolje, danas, da za sve vijeke detaljno propišemo zakone, po kojima će ta naša domaja živjeti i razvijati se u budućnosti. Mi to ni ne možemo, jer je nad našu i nad svačiju snagu. Naša će domaja i naša zajednica dolje živjeti svojim vlastitim životom. Na nama je tek, da uklanjanjem svih zapreka i komplikacija i davanjem svake pozitivne pomoći, uskorimo i olakšamo izgradnju solidne i trajne osnove narodne domaće. Zato nam je prešno potrebna koncentracija svih sila u galutu i u Erec Jisraelu.

Lav Stern.

Židovi u Madžarskoj

Današnja povijest Židova u Magjarskoj bit će naročiti odsječak u židovskoj historiji. Žalostan i krvav odsječak. Ona je uvelike slična povijesti španskih Židova. Tek su dakako metode i forme druge.

Ali nesreća ne dolazi nikad sama. Uvijek joj se druga pridružuje. Ni u kojoj zemlji ne žive Židovi, toliko lišeni svakoga prava kao u Magjarskoj. A druga je nevolja ta, što Židovi ni u kojoj zemlji tako krivo ne shvaćaju židovski problem, kao u toj zemlji progona i tlačenja.

Kad je u julu 1880. Maks Nordau napustio Budimpeštu, bilo je u svakom ljestvu Magjarske srdačnih oproštajnih riječi. Jedan je židovski književnik pisao: »Predragu domovino! Treba da jednom naučiš, da štuješ i slaviš svoje vjerne i zasluzne sinove prije nego što si ih izgubila!« Maks Nordau je učio iz povijesti, pa je spoznao pravi put židovstva. Put nacionalne obnove i nacionalne samopomoći. A Židovi Magjarske nijesu čuli i shvatili jasnu riječ povijesti. Magjarski Židovi nemaju u ovim teškim vremenima i unatoč svom broju od neko pola milijuna duša svoje moderne i djelotvorne organizacije. Izloženi su bez ikakove za-

štite svakoj hajci i svakom draženju. Ispravna bi spoznaja mogla da donese neku pomoć. Ali gdje je ona?

Već se za rata pokazalo, da u magjarskih Židova nema istinskog shvatanja židovstva i ispravnog naziranja o životu.

Mase židovskog pučanstva iz Poljske morale su kao žrtve rata seliti u Magjarsku. Tada je magjarskim Židovima, a naročito njihovim oficijelnim vodjama bila solidarnost s ovom nesrećnom braćom težak teret.

Sve do danas nijesu u Magjarskoj još potvrđena pravila cijonističke organizacije, kojih su misli i ciljevi ušli u mirovne ugovore i stekli političku važnost.

Ne može se da vjeruje, da sva krivnja za te žalosne prilike pada na magjarsku vladu. To potvrđuje dogadjaj, koji se zbio posljednjih dana. I ovaj će dogadjaj činiti žalostan list u najnovijoj povijesti našega naroda.

Ovih se dana u Budimpešti pod predsjedanjem magjarskog ministra za prosvjetu, grofa K. Klebelberga održala anketa o statutu zemaljske cijonističke organizacije. Ovoj su anketi prisustvovali vodeće ličnosti magjarskih Židova bez obzira na njihovu boju i njihovo opredijeljenje. Bijahu ovdje barun Adolf Kohner, Josef Vesi, dr. Aleksander Lederer, predsjednik bogoštovne općine u Budimpešti, Adolf Fränkl, predsjednik zemaljske ortodoksne kancelarije. Na temelju složnog mišljenja ove gospode odlučio je ministar pa prosvjetu, da predloženi statut stavi »ad acta«.

Cijonizam je — prema shvatanju ove gospode — pored mnogih svojih grešaka opasan za židovsku religiju. Ovakove riječi vodja magjarskih neologa zvuče poput gornje ironije. Ni krajnje krilo ljevice u Cijonističkoj Organizaciji ne bi moglo da tako razorno djeluje na religiozan život, kao što je to učinila magjarska neologija.

Ovo saopćenje zvuči danas odvratnije i u njem ima više tragike, nego na početku cijonističkog pokreta u enuncijacijama »Protestrabbiner-a«. Ta čitav nas svijet dijeli od tadanog vremena, a židovstvo je odonda imalo mnogo prilika, razloga i dokaza, da uvidi i spozna istinu.

Nahum Sokolov, ovaj vjeran i velik sin našeg naroda morao se je negdje mnogo da čudi, kad je za svog posljednjeg da sasluša religioznu moralnu promorao da sasluša religioznu moralnu propovijed. A tko ju je govorio? Dr. Kečemeti, ekstremni neolog i asimilant, koji još i danas promatra židovski svijet načarima F. Chorina, Fassela i Rosenberga. Nahum Sokolov mogao se da čudi, ali mi, koji bolje poznajemo magjarske Židove, ne čudimo se, nego osjetimo duboku bol, što nije manja od boli, kojom nas ispunja žalostan položaj židovske braće u Magjarskoj.

Marthe.

Darujte za halučku

farmu!

Židovsko Omladinsko Kolo u Zagrebu

Razaslan su pozivi za osnivačku skupštinu Kola, koja će biti u nedjelju, 1. III. u 2 i pol sata u zgradbi Bogoštovne Općine, Palmotićeva ulica 16.

U Sarajevu i u Beogradu omladina razmjerno dugo imade centralna udruženja. U Sarajevu je »Žid. Oml. Kolo« nastalo iz djevojačkoga društva »Morije« i srednješkolskoga udruženja »Juda Makabi«. U Beogradu je »Jevrejsko Oml. Udruženje« nastalo iz općega oml. udruženja »Atehija«, srednješkolskoga udruženja »Gideona« i djevojačkoga udruženja »Karmel«. I u Zagrebu ideja centralnoga udruženja nije nova. Ona je nikla uporedo sa zahtjevom zajedničkoga rada. Doduše sva zagrebačka društva imadu u pravilima paragraf o saradnji s ostalim saveznim ili omladinskim udruženjima, ali u praksi je taj zajednički rad do pred godinu i po bio neznatan. Imali smo tri omladinska udruženja, odijeljena i nepristupna.

»Judeja«, židovsko narodno akademsko društvo već po tome, što njeni članovi ponajčešće nisu imali nikakvoga kontakta sa zagrebačkom omladinom, jer su dolazili iz provincije, nije u zagrebačkom židovsko-mladinskom životu mnogo značila. Od značenja su bili gotovo samo judejanski funkcionari S. Ž. O. U., koji su već po službenoj dužnosti imali da podržavaju kontakt sa čitavom omladinom.

»Bnot-Cijon« kao djevojačko društvo u dobrim je godinama uz malu pomoć ostalih društava priredjivao dječje predstave na Hanuka i Purim; imao sijela, na koja su dolazila i neka gospoda pa i omladinci; više nije imao prilike za zajednički omladinski rad.

»Literarni Sastanci« kao srednješkolsko društvo imali su dosta omeđen zadatak, ali pored toga oni su bili uvijek ono zagrebačko društvo, koje je imalo najviše elana i najviše volje za zajednički rad u Zagrebu; samo što ga ono samo nije moglo da provodi u većem obimu. No ono je pored svega primilo u svoje kolo i vansrednješkolsku omladinu, mušku i žensku, posvjedočivši time najbolje »širokogrudnost«. (U posljednje su se vrijeme porodile upravo zbog toga neprilike, jer se pokazalo, da razlika u mentalitetu srednješkolaca i nesrednješkolaca prijeći zajednički život u društvu, kako se dosad u Lit. Sastancima provodio.)

Osim omladine, organizirane u ovatri udruženja, bilo je i imade mnogo omladine, koja stoji izvan pokreta, ili samo »sa simpatijom« prati pokret.

Prije neko tri semestra nastao je zahvatno novo rado. »Judeja« se zapravo iznova rađala i stvarala iz ništa, a stvarali su je ljudi, kojima je ideja povezanosti i saradnje čitave omladine bila mnogo bliža, negoli »akademska tradicija«. »Bnot-Cijon« je bio već onda vrlo slab (poznato je, da ga sad zapravo i nema, da su sastanci sistirani, a da je ženska omladina gotovo sva izvan pokreta), pa je mogao samo da se pomogne zajedničkim radom. I »Literarni Sastanci« su bili za zajednički rad. Tako je ponajprije stvorena zajednička knjiž-

Platite Šekel!

Šekel Saveza Cijonista jest modri Šekel.

nica zagrebačke omladine, jedan od najvećih uspjeha zajedničkoga rada. Osnovano je Mjesno Vodstvo, koje je imalo da vodi zajednički rad. Održavana su zajednička sijela i različne priredbe.

A ipak je rezultat toga rada bio negativan. Pokazalo se, da lična ambicija pojedinih društvenih funkcionara i briga za prestiž pojedinoga društva prijeće pravu saradnju. Rezultat je bio taj: društva su imala manje odgovornosti za svoj rad uopće, a za općeniti zagrebački rad napose, negoli je bilo prije. Pored toga Mjesno Vodstvo nije moglo da nalaže, nego samo da preporuča; ono je ulagalo truda u izradjivanje osnova, koje se nijesu izvodile, jer su društveni odbori naprosto prešli preko njih. Knjižnica je bila vječito u neredu; nije se povećala; nije se gotovo ni čitala — sve samo zato, jer nije bilo one organske povezanosti omladine sa svojom knjižnicom, kakova je onda, kad knjižnica pripada jednomu društvu, koje se i brine za nju.

Tako se zagrebačka omladina povratila u ono kaotično stanje anarhije, koje je bilo prije početka zajedničkoga rada. Treba ili naprijed ili natrag. Natrag: to znači napustiti uopće ideju zajedničkoga rada, zajedničke odgovornosti i zajedničkih akcija.

Naprijed: znači stvoriti centralno omladinsko udruženje, koje bi progutalo sva dosadašnja društva, da iz rascjepkanih energija stvari jednovitvu silu, koja će moći da riješi sve one zadatke, koji su danas nametnuti židovskoj omladini.

Kolo imada budemjesto, gdje će doći do izražaja sve energije naše omladine. Ono ima da okupi svu omladinu, koja je već organizirana (ali zbog raštrkanosti i rastrganosti vodja ne dobiva u njima mnogo) i onu, koja dosad nije organizirana bilo zbog toga, što nije imala radnoga područja bilo stoga, što je slaba društva nijesu mogla da privuku. Sva ta omladina ima da u kolu nadje jedan život: u Omladinskom Domu, koji je jedan od prvih zadataka Kola, a koji će sastojati iz prostora stana, pulzirat će svjež život — vedrina će omladine u njemu izgraditi svoje oblike, a vodje i društveni funkcionari, dosad gonjeni s jedne sjednice na drugu, naći će tu mjesto, gdje će da koncentriraju svoje sile i dadu nešta cijelovito, bez umornosti i skepse.

Omladinski Dom imada bude centar života zagrebačke židovske omladine. U njemu će naći mjesto različne sekcije; iz njega kao središta ići će omladinci i omladinke u pojedine sekcije i grupe. Jer Kolo ne će da stvari gomilu, bezobličnu i bezličnu. Ono ima upravo time, što će oteretiti velik dio naših omladinaca, koji mogu da daju i da vode, omogućiti pravilno i dobro vodjenje različitih sekcija, kurzeva i grupa.

Svaki član Kola imade pravo, da udje u sekcije, da se poveže u grupe i da učestvuje u kurzima. Prije svega se Kolo dijeli u literarnu sekciju, koja ima četiri

odijeljenja: akademsko, srednješkolsko, žensko i činovničko. Svako odijeljenje radi na svoj način: dok akademsko ima da u roku od jednoga semestra obradi temeljito n. pr. cijonističku ideologiju i povijest cijonizma, kako bismo imali obrazovanih cijonista, koji će moći da vode kurzeve, dotele imadu srednješkolci da uz temelje cijonizma upoznaju osnovne crte židovske povijesti i literature, a činovnici pored toga imaju da većma od drugih obrade neka gospodarska i stručna pitanja palestinske izgradnje; djevojke opet (uostalom i pod vodstvom gospodja i omladina) imaju da da obrate pažnju najvažnijim odgojnim pitanjima. Ovako ćemo uz općenito židovsko obrazovanje dati svakomu ono, što mu je najpotrebnejše. (Napominjem, da ovo nijesu samo planovi, nego da imade ljudi, koji će se oslobođiti nekih drugih poslova, da taj plan izvedu, čim se osnuje Kolo.)

Uz literarnu sekciju imaju da rade muzička (orkestar i pjevački zbor), glumačka i likovna sekcija. Prve dvije već eksistiraju, ali se nikako nijesu mogle razvijati — i opet samo zato, jer nemaju zaledja u članstvu jednoga društva. Treća, likovna sekcija, mogla bi da postane vrlo važna. Tu bi pod vodstvom kojega našega umjetnika nekoliko nadarenijih moglo da u prvom redu produčava židovsku likovnu umjetnost, a onda možda i da stvara. Pridolaze još rukotvorne sekcije s odijeljenjima za različite ručne radove. Tu bi se prije svega pod vodstvom stručnjaka imaju da održi višetjedni kurz, u kojem bi učestvovali samo ozbiljni članovi i članice, koji bi onda stekavši dovoljnu izobrazbu mogli da počnu radom »na veliko«. — Osim tih sekcija počet će još različni kurzevi (n. pr. o povijesti, palestinografiji, seksualnom problemu, socijalnom pitanju itd.), kojih je zadatak, da u razmaku od nekoliko sedmica ili mjeseca podadu znanja i pobudu u različnim granama i židovskim i općenitim.

Jedan od najvažnijih zadataka Kola bit će promicanje hebraizacije. Kolo će i tude biti fundamenat, na kojem će se moći izgraditi solidaran i trajan sistem hebraizacije. — Osim toga imaju da upravo Kolo da podržaje židovski život u Zagrebu — priredjivanjem sijela, javnih predavanja i dječjih predavača.

Ono će izvoditi i različne sabirne akcije s većim marom i s većom predanoscu, nego što je to dosad bivalo.

Jer Kolo se i radja iz želje, da ojača rad čitave omladine, da ojača odgovornost sviju za sve. Ono će u tom nastojanju dati zamaha čitavom židovskom životu u Zagrebu i morati stoga da nadjde na razumijevanje svih onih (i omladine i gradjana), kojima je stalo, da se mjesto današnje rasparčanosti i neodgovornosti digne društvo, kojemu je cilj: jednovit i odgovoran omladinski rad.

Iz židovskog i cijonističkog svijeta

RIJEŠENJE SPORA OKO RUTHENBERGOVE KONCESIJE. U posljednjem smu broju izvijestili o sporu oko te koncesije i o raspravi internacionalnog sudišta u Haagu. Internacionalno je sudište 18. o. mj. izreklo u toj stvari svoj sud. Tom se presudom odbija prigovor Grčke, jer je posvema neopravdan. Sudište je konstatovalo, da je koncesija, koju je engleska vlada podijelila Ruthenbergu, posvema pravovaljana. U obrazloženju ove presude kaže se, da je engleska vlada imala pravo, da se ne obazire na ranije podijeljene koncesije, JER JE ZADAĆA ENGLESKE VLADE, DA U PALESTINI STVORI ŽIDOVSKU NACIONALNU DOMAJU.

Nova bijela knjiga engleske vlade. Pred nekoliko dana izdala je engleska vlada bijelu knjigu, koja donosi govor ministra za izvanje poslove Chamberlaina, što ga je održao na 32. vijeću Saveza Naroda u Rimu u novembru 1924. Ovo je prva službena publikacija toga govora. Chamberlain je medju ostalim rekao, da se od mandatarne vlasti u Palestini traži da izgradi nacionalnu domaju za Židove i da se uporedno uvede i provodi u zemlji slobodna vlada i uprava. On se zbog toga ne čudi, da se često prigovara vlasti kad te postulate provodi i da se baš tuže dvije protivničke strane, od kojih svaka polaze svu važnost na ostvarenje onog principa, koji zastupa. Uzme li se u obzir činjenica, da su ovi problemi veoma povredivi mogla bi mandatarna komisija izreći svoje zadovoljstvo zbog pravednosti, koja ovdje vlada.

Obzirom na napomene komisije o upravi Palestine kazao je g. Chamberlain da ne zna, je li mandatarna komisija uistinu posvetila dovoljno pažnje ispravnom studiranju svih napora i nastojanja palestinske upravne vlasti, da izvrši svoje teške dužnosti. Dalje je rekao engleski ministar da nisu opravdane napomene komisije, koje kažu, da useljenici nisu imali stručne naobrazbe. Rezultat židovske imigracije u posljednjim godinama potiče svakoga, da posvema drugačije misli o toj stvari. Vrhovni komesar saopšio mu je da veliki dio useljenika ima stručne spreme za poljodjelski rad i da se mnogi drugi veoma brzo prilagoduju poljoprivrednim prilikama, a to dokazuje brza i uspješna izgradnja židovskih poljoprivrednih naselja u raznim dijelovima zemlje.

Palestinska konferencija Agude. Petnaestog o. mj. je u Frankfurtu na Majni otvorena palestinska konferencija Agudas Jisroel. Ovoj su konferenci prisustvovali mnogi zastupnici palestinskih centrala Agude iz Poljske, Njemačke, Litve, Rumunjske, Austrije i Švicarske. Otvorene konference je izvršeno pod predsjedanjem dr. Siegfrieda Oppenheimera, J. Holländera iz Frankfurta na Majni i senatora Leutschera iz Krakova. Prema održanim referatima, vidi se, da je Palestinska Centrala Agude daljom kupnjom od 17.000 dunama zemljišta uvećala svoj posjed u Emeku na 21.000 dunama. Referiralo se je o palestinskom pokretu u redovima Agude, o pal. pokretu u Sovjetskoj Rusiji i krajevima oko Vilne i o raznim organizacionim pitanjima.

Svjetski savez sefardskih Židova. Trinaestog februara otvorena je konferenca palestinskih Sefarada. Na toj je konferenci zaključeno, da se osnove svjetska organizacija sefardskih Židova. Konferenca je dalje prihvatala rezoluciju u kojoj se poziva Cijonističku Organizaciju, da u cijonističke emigracione uredi u Jafi i Hajfi primi zastupnike sefardskih Židova. Zadaća ovih zastupnika bit će, da se brinu za ojačanje imigracije sefarada u Palestini. Konferenca je pored toga zaključila, da započne pripremama za osnutak naseobina sefardskih Židova u Palestini. Gosp. Jacob de Haas, sekretar Brandeisove grupe, koji sada boravi u Palestini održao je na toj konferenci govor, pa joj je razložio tačan plan za ovakove naseobine.

Kampanja za Hadasu u Americi. Velikim mitingom održanim 21. januara u Chicagu započela je ovogodišnja kampanja za »Hadassah Medical

Organisation«. Glavni govornik bila je Colonel Kisch. Grupa Hadase u Chicagu, koja broji 1700 članova, organizovala je 100 grupa za provedbu kampanje, kojom bi trebalo sakupiti 25.000 dolara za vrijeme budućeg mjeseca. U mnogim se mjestima sprema akcija, da se svuda sakupi kontingenat, koji je za svako mjesto odredilo vodstvo Hadase.

Halučki pokret u Americi. Za 12. februara bila je u Newyorku sazvana konferencija na kojoj je dr. Mordechaj M. Kaplan referirao o mogućnostima, da se u Americi stvori halučki pokret. Na ovoj konferenci bijahu pozvani mnogi prominentni pedagozi i neke osobe, što se interesuju za židovsku odgoju i židovske odgojne institucije. Mnogi su od ovih pozvanika sudjelovali u raspravama te konference.

Fuzija društava American Palestine Company i Palestine Economic Corporation. American Palestine Company, kojoj je zadaća, da pomaže trgovinu i industriju u Palestini i imade subskribciju za više od jednog milijuna dolara, namjerava da se fuzionira sa Palestine Economic Corporation, koju su osnovali Felix M. Warburg, Louis Marshall, Bernhard Flexner i Herbert H. Lehman. Ovakav zaključak o fuziji stvoren je na sjednici direktorijske društva American Palestine Company a na osnovu spoznaje, da skupljanje novaca u Americi i investiranje toga novca u Palestini, provodjeno mnogim raznim Agenturama i društvenima troši suviše mnogo snaga i sredstava i da bi sa principijelnog gledišta bilo korisnije, da svoj imetak sjedini sa proponiranim Palestine Economic Corporation; određen je i sastavljen komite, koji će urediti financijske detalje.

Inicijativom gosp. Jacoba de Haasa, sekretara Palestine Development Council-a u Newyorku (Brandeisova grupa) organizirana je korporacija za pomaganje trgovackih poduzeća u Palestini. Osnovni kapital iznosi L 200.000, a polovicu bi toga novca trebali da dadu stanovnici Palestine.

Kineske knjige za sveučilište u Jerusolimu. Gospodin i gospodja S. A. Hardoon iz Šangaja darovali su jerusolimskoj univerzi 440 svezaka kineskih klasika.

Demisija Abrahama Goldberga. Na sjednici administrativnog komiteja američke Cijonističke Organizacije pročitano je pismo Abrahama Goldberga, u kojem najavljuje svoju demisiju kao činovnik američke Cijonističke Organizacije, kao urednik lista »Dos Yiddische Folk« i upravitelj Palestinskog ureda. Administrativni je komite sa žaljenjem primio ovu demisiju Abrahama Goldberga izrazivši mu ujedno priznanje za njegov dugogodišnji rad. Goldberg ostaje i dalje članom američkog Administrativnog Komiteja i Akcijonog Komiteja Cijonističke Organizacije.

PRIMICI KEREN HAJESODA U JANUARU 1925.

1. Udružene države	L 14.829.	6.	2.
2. Južna Afrika	6.000.	—	—
3. Njemačka	5.258.	4.	8.
4. Rumunjska:			
Bukareštanski biro	L 3.081.	12.	3.
Bukovinski biro	320.	17.	8.
Besarabijski biro	305.	13.	—
			3.708.
5. Poljska:			
Varšavski biro	1.331.	18.	—
Krakovski biro	648.	10.	—
Lavovski biro	541.	13.	—
Vilnajski biro	119.	18.	4.
			2.641.
6. Nizozemska	1.081.	14.	7.
7. Engleska	1.000.	—	—
8. Čehoslovačka	926.	6.	10.
9. Litva	552.	7.	5.
10. Argentina	430.	—	—
11. Letska	249.	17.	7.
12. Austrija	226.	9.	8.
13. Chile	150.	—	—
14. Švedska	147.	12.	3.
15. Gdansko	118.	2.	9.
16. Alzacija i Lorena	112.	11.	7.
17. Švicarska	98.	12.	—
18. Palestina	65.	6.	1.
19. Estonska	40.	—	—
20. Finska	39.	3.	6.
21. Norveška	17.	17.	8.
22. Pojedinačni doprinosi	6.	10.	8.
			37.700.
			5.
			8.

L 37.700. 5. 8.

Ukupni doprinosi za Keren Hajesod uplaćeni Glavnom Uredu iznosili su danom 31. januara 1925.

L. 668.888. 4. 5.

Uspješan početak kampanje Keren Hajesoda u Newyorku. Dolaskom predsjednika Weizmanna započela je veoma uspješna kampanja za Keren Hajesod u Newyorku. U četvrtak, dne 12. februara održana je u hotelu Astor pod predsjedanjem Morrisa Rothenberga izvanredna konferencija direktorijskog Keren Hajesoda za Ameriku. Na ovoj je konferenci govorio prof. Weizmann. U svom je govoru dr. Weizmann iznio analizu prilika, u kojem sve današnje židovstvo živi i svoja iskustva, koja je stekao u Evropi, pa je na kraju ocrato svoje dojmove iz Palestine i razložio program rada za najbliže vrijeme. Iza govora dr. Weizmanna apelirahu gospoda Rothenberg i Neuman na članove direktorijske društva; njihov je apel vanredno uspio. Trojica prisutnih direktora subskribiraju odmah svaki po 10.000 dolara, a nekolicina ostalih svaki po 5000. U svemu je na toj konferenci sukbskribirano 97.000 dolara. Iza kratka govor Col. Kisha stavio je Rothenberg prijedlog, da se povede riječ o izgradnji prikladne zgrade za sve cijonističke urede u Jerusolimu. Ovaj je prijedlog bio oduševljeno primljen. Trojica prisutnih direktora obeća, da će za gradnju ovakove zgrade dati svaki po 10.000 dolara.

Opće je mišljenje, da su auspiciove započete akcije veoma dobre. ITA javlja dalje, da je uporedno s ovom konferencijom započela ta akcija za Keren Hajesod u Newyorku 16. februara velikim mitingom u Carnegie-Hallu. Posjet je bio golem. Neko 15.000 ljudi nije moglo da udje u dvoranu. Glavni govorici bijahu dr. Weizmann i dr. Šmarjahu Lewin. Colonel Kisch je saopćio, da je Felix Warburg dao 50.000 dolara, kao prvi svoj doprinos u ovogodišnjoj kampanji za Keren Hajesod. Isto je tako objavljeno i više ostalih doprinoša. U svemu iznose doprinosi sabrani te večeri 300.000 dolara.

Louis Marshall sazvao je drugu sesiju tako zvane nepartajčne konferencije za 1. marta ove godine.

Akcija dr. Mossinohna za Keren Hajesod u Braziliji. Dr. Mossinohn stigao je uz veoma svezani doček 28. decembra u Rio de Janeiro. Iz svih dijelova grada dodješte Židovi u luku da pozdrave dr. Mossinohna. Oficijelni pozdrav održan je u cijonističkoj dvorani, koja je židovski centar u Rio de Janeiro. Ovoj pozdravnoj predobi prisustvovahu i aškenaski i sefardski Židovi. Kampanja za Keren Hajesod započela je 5. januara. Odonda posjetio je dr. Mossinohn mnogo mesta u Braziliji. Iza provedbe te akcije u Braziliji odlazi dr. Mossinohn u Argentinu.

Iz Palestine

PRIMICI I IZDACI CIJONISTIČKE PALESTINSKE EGZEKUTIVE U MJESECIMA NOVEMBRU I DECEMBRU 1924.

Primici:	Novem.	Dez.
1. Keren Hajesod London	L 29.067.20	32.146.53
2. Primici a konto ranijeg budžeta	1.319.19	570.70
3. Višak izdataka nad primicima	6.295.41	9.457.04
	36.681.80	42.174.27

Izdaci:

1. Kolonizacija	16.737.09	13.264.66
2. Školstvo	942.62	11.622.16
3. Imigracija	1.964.—	5.789.13
4. Zdravstvo	2.379.40	2.666.85
5. Poljoprivredna pokusna stanica	113.17	1.519.55
6. Javni radovi	1.610.20	3.364.32
7. Solel Bone	8.000.—	
8. Specijalni izdaci	689.45	742.86
9. Trgovina i industrija	414.05	406.59
10. Sveučilište	20.64	75.24
11. Sveučilišna biblioteka	231.57	120.19
12. Tehnika u Hajfi	250.—	250.—
13. Mizrahi-Organizacija	764.79	856.—
14. Administrativni izdaci	2.606.10	1.496.72
	L 36.681.80	42.174.27

Pregled imigracije u Palestini za posljednjih triju mjeseca. Prema izvještaju o imigraciji u Palestini u novembru i decembru 1924. i januaru 1925. uselilo se za ta tri mjeseca više od pet i pol hiljade ljudi. Maksimalna imigracija u tom razdoblju bila je u novembru, pa je iznosila 1950 ljudi, prema 1825 u decembru i 1850 u januaru. Najveći

dio došao je preko Jafe i to 4130 useljenika. Muškaraca je bilo 2232, žena 1731 a ostatak čine djeca. Neoženjenih muškaraca bilo je 1044, a neudatih žena 685. Broj porodica iznosio je 985. Aškenazi dosegnuo je broj od 4896 duša a sefarada se uselilo 660. Najviše je imigranata došlo iz Poljske, zatim iz Rusije, Rumunjske i Litve. Iz Iraka je došlo u novemburu 116 useljenika. Relativno maleni broj došao je iz Amerike, a iz Bugarske se uselio 121 imigrant.

Nova upravna podjela Palestine. Oficijelni organ palestinske, arapske Egzekutivne »Felestin« javio je u svom broju od 13. februara, da saznaje iz autoritativnog izvora, da će se Palestina od 1. aprila dijeliti na dva upravna distrikta. Sjevernim distrikтом upravljać će Colonel Symes, sadašnji guverner distrikta Hajfe. Južnim distriktom upravljać će major Abramson a rezidirat će u Jafi. Jerusolim će biti pripojen južnom distriktu, a imat će zasebnu podupravu.

Palestina bijaše od g. 1920. do 1922. podijeljena na sedam upravnih pokrajina: Jerusolim, Jafa, Fenicia, Galileja, Samarija, Gaza i Beršeba. Prvoga jula 1922. stegnuto je tih sedam pokrajina u četiri distrikta. Prvog aprila 1924. pripojen je distrikt Samarije sa sjevernim distriktom, pa sadašnja u svemu tri upravne pokrajine. Major Abramson, kojeg »Felestin« spominje kao budućeg guvernera južnog distrikta, nije Židov. »Felestin« dodaje, da će podguverneri biti Arapi.

Nasljednik Herberta Samuela. Londonski nedeljni list »Raynolds« javlja, da se utvrdilo, te je veoma teško, da se nadje nasljednik današnjem Vrhovnom Komesaru u Palestini. Neke su osobe, kojima bijahu ponudili ovo mjesto, otklonile, da tu ponudu prihvate. Po svoj če prilici britanska vlada pozvati Herberta Samuela, da ostane na svom današnjem mjestu i za vrijeme dalje perijode. Ima prema navodima spomenutoga lista mnogo razloga, da se vjeruje, te će Samuel prihvati ovakvu ponudu.

U posljednje vrijeme javile se mnoge i razne vijesti o navodnom nasljedniku Herberta Samuela, pa one sve ponajbolje dokazuju, da engleska vlada nije stvorila nikakova zaključka o novom palestinskom komesaru. Tako je sir Alfred Mond izjavio u Palestini nekim novinarima da su glasovi o tom, da će on biti imenovan Vrhovnim Komesarom, posvema neprovjereni i bezrazložni, a neke su novine bile čak javile, da je Mond pisao Liberalnoj Stranci, da se mora odreći dje-lovanja za stranku, jer da će doskora biti imenovan Vrhovnim Komesarom za Palestinu. Isto je tako Mond demantovao vijest, koju je javio Jacob de Haas, da se Weizmann protivi ponovnom imenovanju Herberta Samuela.

Prema nekim vijestima dolazi opet kao glavni kandidat u obzir sir Gilbert Clayton, jer je Ormsby Gore odbio da primi mjesto komesara. Jedan arapski list javlja u toj stvari, da je Clayton za svog posljednjeg boravka u Palestini rekao, da se protivi dosadanjoj palestinskoj politici, a »Haarec« veli, da je Clayton kandidat, koji se Židovima svidja. Drugi neki list javlja opet, da je ponovo postala aktuelnom jednom već za-baćena kandidatura generala Mac Munna.

Vaad Leumi (Narodno vijeće pol. Židova) prihvatio je na svojoj sjednici od 17. o. mj. rezoluciju, u kojoj se kaže, da je potrebno, da sir Herbert Samuel ostane i nadale Vrhovnim Komesarom za Palestinu. U rezoluciji se kaže: »I opći interesi zemlje a i naročiti interesi pol. Židova, traže da Herbert Samuel ostane na svom dosadanjem mjestu.

Vaad Leumi je zaključio, da poduzme potrebne korake, da informira mjerodavna mesta i da sklone sir Herberta Samuela, da u slijedećoj upravnoj periodi ostane palestinskim komesarom.

Tvornica čarapa u naselju Bne Brak. »Haarec« javlja, da je gosp. Kopelewitz, stručnjak u fabrikaciji čarapa, koji se je nedavno naselio u naseobini Bne Brak, započeo, da ondje gradi tvornicu, koja će uposlit mnogo radnika.

Nedavno je u Bne Braku osnovana i zajednička stolarija »Eres«, za koju su već naručeni svi potrebni strojevi.

Nova tvornica cigareta u Tel Avivu. Nekoliko stručnjaka fabrikacije duhanskih tvorevinu iz Varšave, koji su dovezli sa sobom i sve potrebite strojeve osnovali su u Tel Avivu tvornicu cigareta, koja će u osam radnih sati producirati četvrt milijuna cigareta.

Američki i poljski Židovi namjeravaju da kupe Saronu. Prema nekim vijestima iz Palestine hoće jedna grupa američkih i poljskih Židova da kupe poznatu njemačku koloniju Sarona u Palestini. (Židovski kolonisti iz Madjarske već su prije godinu dana uzeli u najam jedan dio Sarone pa se ondje uz Nijemce bave uspješnim povrćarstvom.

Štrajkovi u Palestini. Pred kratko vrijeme stupilo je u štrajk radništvo nekih židovskih tvornica u Palestini. Tako su do 17. o. mj. štrajkali radnici tvornice Šemen u Hajfi. Isto su tako štrajkali radnici u tvornicama cementa »Nešer« u Hajfi i u nekim mlinovima društva »Grands Moulins de Palestine«. Ova poduzeća uposluju oveći broj radnika i to »Šemen« 60, »Nešer« 272 (240 Židova, 20 Nijemaca i 12 Arapa) i spomenuti mlinovi 40 radnika. Štrajkovi izbiše zbog zahtjeva radnika za povišenjem plaća, jer su cijene uopće a naročito živežu za ove zime u Palestini veoma poskočile. Zbog tih je štrajkova jedan dio građevnih poduzetnika u Tel Avivu, kojima poslovi prema mnogim vijestima posvema dobro idu zbog intenzivne i žive gradjevine djelatnosti, otukao uposlenje svom radništvu. Našem uredništvu nijesu do sada stigle nikakove vijesti o završetku ove akcije spomenutih poduzetnika. U idućem broju donijet ćemo dalje vijesti o stanju te stvari.

Osamnaestog ov. mj. održana je u Jerusolimu konferanca, koja je raspravljala o sredstvima, kojima bi se mogli da zapriječe štrajkovi i taktički otkazi uposlenja, kakovi su se desili u Tel Avivu. Na toj konferenci bijahu zastupnici poslodavaca, radnika, Vaad Leumi-a i Cijonističke Egzekutivne. Vijećalo se je čitav dan do u kasnu noć. Konferenca je izabrala stalni obranički sud u kojem će biti zastupani poslodavci, radnici, Vaad Leumi i Cijonistička Egzekutiva. Ovaj obranički sud imade zadaću, da se sastane kad god zaprijeti opasnost štrajka i da izglađi diferencije. Taj će sud izraditi jedan radni statut u Palestini.

Kupnja daljih 25.000 dunama zemljišta za Keren Kajemet. Zaključkom direktorija Keren Kajemeta kupljeno je daljih 25.000 dunama zemljišta, od toga je 17.000 dunama u Emek Jezreelu, a 8000 u Judeji. Nacionalni fond hoće da u ovoj godini uveća svoj posjed na 200.000 dunama. Primici Keren Kajemeta znatno premašuju lanjske doprinose, ali veoma zaostaju za preuzetim obvezama.

Primici Keren Kajemeta u januaru 1925. Glavni Ured Keren Kajemeta primio je u januaru 1925. doprinose u iznosu od L 17.725. Najveći dio tih doprinosa otpada na Udržene Države, koje su dale 36.239 dolara ili L 7.390. Ovaj je iznos do sadanji maksimalni doprinos Udrženih Država u ovoj godini, koje su se obvezale, da će skupiti 500.000 dolara. Od oktobra 1924. dale su Udržene Države za Keren Kajemet L 17.622. Poljska je na drugom mjestu doprinosnika, dala je u januaru ove god. L 2.648, a od oktobra 1924. dala je svega L 15.750. Poljska se obvezala da dade L 50.000. Na trećem je mjestu Njemačka sa doprinosom od L 2091 u januaru, a dala je od oktobra 1924 L 6246.

Južna Afrika dala je u januaru L 1332, Litva, Čehoslovačka i Argentina svaka po L 2000, Engleska je dala L 1126, a Kanada, Grčka, Francuska i Rumunjska veoma zaostaju. Kad bi sve te zemlje povisile svoje prosječne doprinose za 100 posto prema doprinosima od lane, osigurao bi se gotovo sav svjetski kontingenat Keren Kajemeta. Od godišnjeg kontingenta, koji iznosi 500.000 dolara unišlo je dosada samo L 65.000.

U prošloj su godini od januara dalje rasli mjesечni doprinosi za Keren Kajemet, a posljednji su mjeseci donijeli i doprinose, koji su bili dva puta veći od doprinosu u prvim mjesecima te godine. Jerusolimski ured Keren Kajemeta pozivlje sva povjereništva, da za Purima provedu intenzivnu sabirnu akciju.

Berl Katzenelson, izdavač radničkog dnevnika u Palestini. Berl Katzenelson određen je za izdavač hebrejskog radničkog dnevnika, koji će početi izlaziti u Palestini 1. aprila.

Željeni šekel. Šekel narodno-socialističke cionističke partije Hitahidut dobiva se kod Hapoel-Hacair, Zagreb, Jurišićeva ul. 28. p. A. Hans Hochsinger.

Iz Jugoslavije

Iz sjednice Radnoga odbora. Radni je Odbor na svojoj sjednici od 25. o. mj. primio do znanja dopis Egzekutive glede provedenja šekelske akcije, zatim poziv na otvorene hebrejskog sveučilišta, a zatim izvješće Cvi Rothmüller o radu omladinaca u Zagrebu, naročito o osnutku Omladinskog Kola. Iza toga prešlo se je na raspravu o planu za namicanje sredstava jednovitom akcijom, pa je nakon odulje debate zaključeno, da se imadu pribратi sva potrebna statistička data, te će se u zasebnoj sjednici stvoriti konačna odluka.

SUMIŠLJENICI!

Na čelu lista donijeli smo apel Egzekutive za ovogodšnju šekelsku akciju i sa svoje strane pozivljemo sve mjesne organizacije na vršenje svojih dužnosti. Šekeli su razaslati, pa treba akciju odmah pristupiti, kako bi se ona ove godine doista sistematski provela. Oni sumišljenici, koji stanuju u mjestima, u kojima nema mjesnih organizacija, mogu svoj šekel uplatiti i izravno kod Saveza Cijonista u Zagreb, Ilica 31, III. kat.

Cijena šekelu ustanovljena je po Egzekutivu sa Din. 15.—

Uz šekel treba odmah ubrati i doprinos za zemaljsku organizaciju u iznosu od 30 Din. Upozorujemo, da izborno pravo za Savezno Vijeće zavisi o uplati saveznog doprinosa.

David Spitzer,

povjerenik za šekelsku akciju.

POVJERENICIMA KEREN KAJEMETA!

Pozivamo sve povjerenike, da nam smjesta pošalju obračun od Hamiša asar akcije, jer Hanhala u Jerusolimu od nas traži izvješće o uspjehu ove akcije.

Za desetak dana evo Purima, na kojem treba provesti

Purimsku akciju

posljednju mogućnost, da u drugom polugodištu namaknemo propisani nam kontingent.

Ako ne ćemo upeti sve snage, ne ćemo moći udovoljiti svojoj obvezi prema Keren Kajemetu.

Učinite svi svoju dužnost!

Sabirajte za Keren Kajemet!

Uprava Keren Kajemeta.

Lazar Anhaltzer. Dne 21. veljače o. g. preminuo je g. Lazar Anhaltzer u 69 godini svoga života. U pokojniku gubi naš sumišljenik i senior Judeje, g. Bruno Anhaltzer svoga oca, pa mu ovime izričemo našu sućut. Zihromo livraha.

Sefat Amenu. Gospodin nadrabin dr. Pinkas Keller (Bačka Topola) javlja nam, da se izdanje knjige Moses Ratha, Sefat Amenu u hrvatsko-srpskoj obradbi bez njegove krivnje za kratko vrijeme oteglo, pa neka to izvole uzeti do znanja svi, koji su tu knjigu prenumerirali. Knjiga će izaći za kratko vrijeme, najkasnije 1. aprila.

XXVI Redovita glavna skupština žid. nar. akad. društva »Judeje« u Zaorebu. Dne 21. februara održana je uz prisustovanje začasnog seniora g. dr. Aleks. Lichta i nekih seniora 26. red. gl. skupština, koju je otvorio predsjednik Moše Schweiger. Iz tajničkog se je izvještaja vidilo, da je »Judeja« u prošlome semestru brojila preko 100 članova, a da je uslijed štrajkova i praznika na univerzi bila mogućnost rada skučena u vrijeme od tek 2 mjeseca i da su u to vrijeme osim bruočke večeri održana 6 sijela, na kojima je bilo predavanja i referati u glavnom o aktualnim pitanjima i dogadjajima u židovskom i cionističkom svijetu. Jedna se je grupa »Judeanaca« bavila opštim kulturnim pitanjima, a druga je posvetila svoju pažnju u glavnom povijesti cionističke ideologije. Provedeno je samo oporezovanje za Jugosl. halučku far-

mu. Lijepi je broj članova posjećivao hebrejske kurzeve. Provadja se šekelska akcija. »Judeje« je aktivno sudjelovala kod zajedničkoga rada žid. oml. udruženja u Zagrebu, te su članovi bili u raznim zajedničkim sekcijama. Slijedio je blagajnički izvještaj nakon kojeg se je razvila debata o radu u prošlome semestru. Nakon izvještaja revizora podijeljen je starome odboru apsolutorij a predsjedniku Moši Schweigeru zapisnička hvala. Joel Rosenberger održao je referat: »Judeja i osnutak Žid. Oml. Kola« u Zagrebu. Nakon veoma živahne debate u kojoj je osim članova sudjelovao i začasni senior »Judeje« g. dr. A. Licht izabran je za ljetni semestar 1925. slijedeći odbor: Predsjednik Filip Reiner, cand. jur.; podpredsjednik: Joel Rosenberger, cand. jur.; blagajnik: Licy Kollmann, stud. pharm.; knjižničar: Avram Albahari, stud. med.; odbornici: Oskar Heršković, stud. pharm.; Avram Pinto, stud. phil. i Zlatan Albahari, stud. med.

Potporno društvo jevrejskih akademika iz Jugoslavije u Beču održalo je dne 10. o. mj. svoju redovitu semestralnu glavnu skupštinu, te je nakon referata izabran za ljetni semestar šk. g. 1924.-25. ovaj odbor: Predsjednik: Žiga Kišicky, abs. med., potpredsjednik: Aurel Milko, cand. med., tajnik I.: Rafael Nachmias, cand. med., tajnik II.: Jakob Salom Sarafić, stud. med., blagajnik I.: Max Rosenrauch, cand. med., blagajnik II.: Zlatko Friedländer, cand. rer. com., kuhinj refer: Ljudevit Iric, stud. med., ekonom refer: Milan Kürschner, abs. med., magaziner: Bela Hochstädtler, abs. med., odbornik I.: Jakša Ausländer, cand. med., odbornik II.: Andrija Schwarz, cand. med., revizor I.: Haim Samokovlija, cand. ing., revizor II.: Aladar Venneš, cand. med.

I opet smo prisiljeni, da prikažemo teško stanje, u kojem se danas nalazi naše studentstvo. Referat blagajnika otkrio je svojim suhim ciframa veoma loše stanje društva.

Izvještaj o sabirnoj akciji upravo je porazan. Društvo se je u više navrata obratilo na sve institucije, a i putem našeg novinstva na gradjanstvo Jugoslavije hitnom molbom za pomoć. Pa ipak — sve te očajne molbe nijesu dosada naišle na pravi odziv. I da nije bilo potpore iz Novoga Sada bio bi priličan broj naših kolega upućen na — prosjačenje. I ako to izgleda donekle pretjerano, ipak odgovara istini. Jer kraj nekoliko bogatijih drugova većina je članova našega društva bez ikakovih potpora, i upućena sasvim na menzu.

Odbor drštva je već računao sa činjenicom trgovacke stagnacije u Jugoslaviji i time paralelno na slabiji uspjeh sabirne akcije nego lane i snizio je sve potpore na minimum. No da će se naša nastojanja kod ljudi, koji su poznati radi svoje širokogradnosti i humanosti izjaviti, na to nije nitko mogao ni pomisliti.

Možda će ipak ovo nekoliko redaka doprinjeti svoje! Ne radi se nama o velikim svotama — dajte nam malo — ali dajte!

Prilozi se šalju na Hrv.-slav. zem. hipotekarnu banku, Zagreb, Zrinjevac. — Društvo se unaprijed najlepše zahvaljuje plemenitim darovateljima. Za odbor: Predsjednik: Žiga Kišicky, v. r. Tajnik: Jacques Salom Sarafić, v. r.

Napomena uredništva. Preporučamo pažnji naših čitatelja ovaj apel. Nema sumnje, da su danas ekonomske prilike veoma teške i da su teškočom tih prilika uvelike pogodjeni studenti, a naročito oni, koji upućeni na potpore sa mnogih strana moraju da studiraju u tujini. Potporno društvo jevrejskih akademika u Beču namiče sada svoja sredstva isključivo iz Jugoslavije. Potrebno je, da se naše židovsko gradjanstvo jače zainteresuje za egzistencu toga društva i da svojim doprinosima pomogne mnogim siromašnim djacima, da ne prekinu svoje studije.

Sanski Most. Dne 14. o. mj. priredilo je žid. oml. udruženje »Cijon« u S. Ž. O. U. dječju Hamišaasar priredbu, koja je veoma dobro uspjela. Prisutne je pozdravila Sarina Levi, a članovi dječje grupe Salom Albahari, Sarinka Atias, Lunči Kabiljo, Avram Levi, Sado Kabiljo, Herman Ostac i Florica Albahari deklamirali su razne pjesmice iz »Haaviva« od Cvia i Ruže Leric, a dječji je zbor otpjevao »Šam baarec« i »Tamo gdje Cedera«. Poslije programa, koji se je završio pjevanjem Hatikve slijedila je ugodna dječja zabavica, kod koje su se dječi razdijelile poslastice. — Rad sa djeecom, koja se redi-

vito dva puta tjedno sastaju na sastanke gdje se priča žid. priče i pjesmice te rade ručni radovi, veoma uspijeva, a vodi ga Sarina Levi.

Zenica. Dne 14. februara priredilo je žid. oml. udruženje »Neurim« u S. Ž. O. U. Hamišaasar — a kademiju u korist K. K. L. sa slijedećim programom: 1. Prigodno slovo govorila je gdje Ada Papo. 2. »Na krilu Oceana« od M. Rosenfelda, deklamirala Ida Montiljo. 3. Slika Hamišaasar bišvat, izvadilo je podmladak. 4. »Hluc« od Konfortia i Haaviva, deklamirala I. Montilja. 5. »Naranđa iz Erec Jisraela« od Cvia deklamirala Sofi Kvartler. 6. Mudre izreke, govorila Žuža Levi. 7. »Hedad« otpjevao je zbor podmlatka. 8. »Ali jednog dana« komedija u 1 činu, od M. Markovića, a preradio za pozornicu haver I. Ozmo izvadili su članovi udruženja. 9. »Mlado Pastirče« igrokaz u 1 činu, preradijen u žid. duhu po gdji Papo, a izvadilo je kolo podmlatka. Iza programa, koji je veoma dobro uspio razvila se je nevezana zabava. — U nedjelju 15. o. mj. priredjeno je od »Neurima« Dječje Haavivsko popodne, na koj su djeca deklamirala, pjevala i pričala, najbolji je deklamator bio nagrađen itd. Djeca su razdijeljeni palestinski bademi. Tom prilikom djeca ne zaboraviše ni na svoj oblubljeni list »Haaviv«, te međusobno sakupiše liepu svoticu za Tiskovni fond lista. — Omladinke su počele da se sastaju jednom tjedno i bave se ručnim radom, te su jedan dio ručnih radova odstupile kao zgoditke za priredbu Okrug a sarajevskog S. Ž. O. U. koja će se održati 15. marta, a za koju se čine pripreme.

Bijeljina. Mjesna cijonistička organizacija iz Bijeljine javlja nam ovo: Naš bivši tajnik gosp. Samuel Winter odselio se u Zagreb. Gosp. je Samuel Winter bio neumoran radnik na cijonističkom polju a omladina gubi njegovim odlaskom svoga omiljelog druga i vodju. Ovdješnja Mjesna cijonistička organizacija smatra svojom dužnošću, da se ovim putem zahvali gosp. Samuelu Winteru za sav njegov plodonosni rad i uloženi trud, pa mu u novom boravištu želi mnogo sreće a njegovu tamošnjem radu toliko uspjeha kao što ga je imao ovdje.

Iz »Makabija«. Lakoatletska i nogometna sekcija počinje slijedeće nedjelje trainingom na igralištu Concordije (Tratinska cesta).

Za ovu godinu angažiran je za lakoatletsku sekciju kao trainer Ralph Hocke, akademski učitelj športa, olimpijski trainer kraljevine SHS. i učitelj HAŠK-a.

Gimnastička sekcija nastupa na karlovačkoj purimskoj priredbi sa devetkom »Historija Židova«. Ista će se sekcija održati slijedeći mjesec društvena natjecanja pojedinačna za prvenstvo društva u svim kategorijama muškim i ženskim.

Mačevalačka sekcija radi opet u gimnastičkoj dvorani realne gimnazije (Trg 29. listopada 1918.) utorkom i petkom od 8 sati dalje.

Teškoatletska sekcija radi zajedno sa najjačim t. a. klubom u Zagrebu Herkulesom u dvorani evang. općine (Gundulićeva ulica) utorkom od 8 sati dalje, a petkom od 7 sati dalje.

Purimski maskirani ples »Makabija«. U subotu, dne 14. marta priredjuje »Makabi« u svim prostorijama Glazbenoga zavoda (Gundulićeva ulica) purimski maskirani ples.

Kako je to jedina purimska priredba ove godine u Zagrebu, to se može očekivati potpuni uspjeh.

Obvezne za kostime nema nikakove, a ulaz bit će dozvoljen samo pozvanima, pa će se pozivnice u toku naredne nedjelje početi razasiliti. Preprodaja ulaznica i cijena njihova kao i mjesto za rezerviranje stolova bit će na pozivnicama nazačeno.

Sijelo Žid. nar. akad. društva »Judeje«. Na sijelu, koje će se održati u subotu 28. o. mj. u pol 9 sati na večer u Menzi (Palmotićeva ulica 16) predavat će g. Lav Stern o temi: »Problem izgradnje Palestine.« Iza predavanja diskusija. Pozivaju se članovi i seniori

»Judeje« te seniori »Bar-Giore«, da tome sijelu u što većem broju prisustvuju. Gošti sumišljenici dobro došli!

KONSTITUIRAJUĆA SKUPŠTINA ŽIDOVSKOG OMLADINSKOG KOLA U ZAGREBU.

Pozivaju se svi omladinci i omladinke od 15 godina dalje bez razlike staleža i zanimanja i bez obzira jesu li već u kojem društvu organizirani, da dodu na osnivačku skupštinu Ž. O. K., koja će se obdržavati u nedjelju, dne 1. marta 2 i pol sata u zgradi, Izraelitičke Bogoštovne Općine, Palmotićeva 16, s ovim dnevnim redom:

1. Otvorenje skupštine.
2. Referat o konstituiranju Ž. O. K.
3. Debata i zaključak konstituiranja.
4. Čitanje pravila.
5. Izbor odbora.
6. Eventualije.

Za pripravni odbor: Joel Rosenberger, Štefan Salzberger.

Ispravak. U prošlom broju u članku Cvi Rothmüllera o Perecu Smolenskom potkrale su se neke pogreške, koje kvare smisao pa molimo, da se ispravi na str. 4. stupcu 2. retku 15. mjesto »plodove« treba da stoji pohode; na str. 5. stupcu 1. redku 27 mjesto »potop« ima da bude »popok«, u istom stupcu u retku 14. odozdo ispođe je svršetak rečenice: »nastavlja težak i zamoran književni radknjiževni rad«; u istom retku mjesto »književni rad«; u istom retku mjesto »Jednostavnost« ima da stoji »Jednostranošću«.

Javna zahvala »Makabija«. Upravni odbor Židovskog gombalačkog i športskog društva »Makabi« u Zagrebu izražava ovim putem svoju najdublju zahvalnost svoj Židovskoj javnosti, a napose odboru gospodja, koji je uvelika pridonio svojim radom moralnom i materijalnom uspjehu »Sjajnoga plesa Makabija«.

IZ SAVEZA ŽIDOVSKIH OMLADINSKIH UDRUŽENJA.

I. Vijesti R. Odbora. Na naš poziv u prošlom broju »Židova« dobili smo samo dva izvještaja. Jasno je, da se time nepotrebno zavlači izlazak Vjesnika. Molimo društva, da nam odmah pošalju opširan i tačan izvještaj o radu u prošlim mjesecima.

II. Ferijalno naselje. Na naša dva poziva u posljednja dva broja »Židova« nijesmo dobili nijedan odgovor. Ponovno upozoravamo na člančić Cvi Rothmüllera o ferijalnom naselju, o kojemu se mora govoriti na jednom sijelu. Društva treba da počnu skupljati materijal, zatražen u prošlom broju. (Tko bi došao, kada itd.)

III. Priprave za slet. Budući da slet može samo onda zaista uspjeti, ako je rezultat ozbiljnoga rada i savjesnih priprava, treba da već sada počnete raditi. Priprave se imaju kretati u tri smjera:

Duševni rad. Na sletu će biti miting, na kojemu će se pored aktuelnih govoru pročitati najbolje predavanje o bilo kojoj židovskoj temi (n. pr. mesijanski pokreti; emancipacija, ortodoksija i moderno židovstvo; problemi palestinske izgradnje; moderna pedagogija i naš odgojni rad; ženska pitanja). Pokazalo se, da čitava omladina još uvijek ne zna nekoliko pjesama, koje bi se svagdje pjevale. Stoga odredujemo, da odmah naučite sve četiri pjesme iz Savezne Fjeljsmarice, a pored njih ima da sva omladina znade Hatikvu, Tehezakna i Mir heben

di hent. Na sletu će biti natjecanje u pjevanju.

Sportski rad. Športska komisija ne može da završi rad, dok ne dobije iz mesta o bav i je s t: koliko će športskih učesnika po prilici doći na slet, koje kategorije (muški, ženske, naraštaj, podmladak) i u kojim disciplinama (gombanje prosto ili na spravama, grane lake ili teške atletike, nogomet, hazena itd.).

Financijske priprave. Budući da će vjerojatno i do sleta potrajati financijska kriza, mogla bi ona onemogućiti potpuno sprovođenje sleta i dolazak čitave omladine, ako se već sada ne pobri nemamo, da namaknemo novac. Preporučamo stoga svima udruženjima, da već sad počnu uplaćivati u sletski fond bilo dnevno, bilo nedjeljno, bilo mjesечно. Ne ka nam društva jave, da li su sprovela osnivanje sletskoga fonda.

IV. Purim i Keren Kajemet. Odredujemo, da se omladina bezuvjetno prema starom židovskom običaju obuče u maškare (po mogućnosti u židovske historijske kostime, osobito lica iz purimske priče!), pa da ide u sve židovske domo-

ve i porodice te da tom zgodom SVAG-DJE sabire za Keren Kajemet. U većim mjestima neka odbor razdijeli grad u razine i omladinu u grupe, da bude zaista pohodjena SVAKA židovska kuća.

V. Finansijski referat. Upozoravamo društva na staru odredbu, da omladina od svih svojih priredaba imade poslati 10% Radnomu Odboru. — Društvima se šalju izvaci iz dugovanja, pa ih molimo, da nam dugove odmah plate, jer prema odluci Sav. Vijeća u Novom Sadu treba da savezna članarina za drugo polugodište bude plaćena do 15. marta. (Svaki član 10 D.)

VI. Haavivsko popodne. Upozoravamo sva udruženja, koja još nijesu napravila haavivsko popodne, da ga imadu bezuvjetno što prije prirediti. U tu svrhu dogotovljen je prolog u stihovima, pa će ga društva ovih dana primiti. Svrha je te prirede proširenje Haaviva, pa program treba da bude sastavljen iz stvari iz »Haaviva« (vidi još jedanput cirkular o haavivskoj priredi).

RADNI ODBOR S. Ž. O. U.,
Zagreb, Ilica 31, III. kat.

ROSA HOFFMANN

ALOIS HOCH

zaručeni

Vinkovci

Zagreb

Mjeseca februara 1925.

PRIČE ZA ŽIDOVSKU DJECU.

Uprava Keren Kajemet Lejisrael u Zagrebu izdala je ovu knjigu, koja je pored lijepoga sadržaja i vrlo lijepo opremljena. Knjiga se može dobiti kod uprave uz CIJENU OD DIN 25.—. Pošto zaliha nije velika, upozorujemo reflektante, da odmah naruči ovu knjigu, jer se kasnije narudžbe neće moći uvažiti.

Tko oglašuje - taj napreduje

Nosite radi njihovih mnogih prednosti

Kaučuk pete i potplate.

כשר
Restauracija „KARMEL“

u prostorijama prijašnje restauracije Andžela, Petrinjska ulica 26.

Solidna i dobra podvorba, vazda svježa i dobra kuhinja.

Abonenti dobivaju popust.

Za obilnu posjetu moliti

Restauracija „KARMEL“

„MACHIER“

Agentura za prodaju kuća i zemljišta.
Berislavićeva 4. - ZAGREB - Telefon 16-67.

Industrijalci, Banke-Bankari, Dioničarska-društva, Amerikanci, advokati, lekari, senzali, trgovci, veliki i mali posjednici najprije, najlakše, najbrže, najjeftinije, najuspješnije možete kupiti-prodati kuće, vile, vinograde, gradilišta zemljišta, veleposjede, ako se обратите na opšte sa svog dorbog glasa poznatu koncesioniranu i sudbeno protokoliranu tvrtku „MACHIER“

VREĆE

iz jute, tekstilita i papira nove i upotrebljene u svim dimenzijama za brašno, posjede, ugalj i t. d., dobiju se najjeftinije kod tvrtke

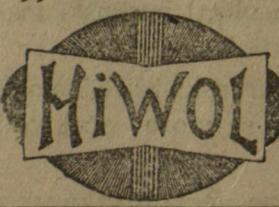
SCHOTTEN I DRUG

Urbanićeva 13 ZAGREB Telefon 18-65

Kupujemo sve vrsti upotrebljenih vreća
uz najveću dnevnu cijenu —

Zavod za posudjivanje nepramotivih ponjava

„MIRIS“

tvornica običnog i
toaletnog sapuna

Bjelovar

PAMUK

sve vrsti i
u svim brojevima

Žuti — bijeli — farbani

A. ROMANO

ZAGREB,

Boškovićeva ulica broj 15

Brzojavi: DIANA Telefon broj 23-66

MOLINO

žutica platno

šifoni

vata (za poplune)